Parlamentul European
2019-2024

Comisia pentru afaceri externe

2023/2107(INI)

14.9.2023

PROIECT DE RAPORT

referitor la relațiile UE-Japonia
(2023/2107(INI))

Comisia pentru afaceri externe

Raportor: Reinhard Bütikofer

Raportor pentru aviz al comisiei asociate în conformitate cu articolul 57 din Regulamentul de procedură:
Danilo Oscar Lancini, Comisia pentru comerț internațional

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....3

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la relațiile UE-Japonia
(2023/2107(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere declarația comună adoptată la cel de-al 29-lea summit UE-Japonia, care a avut loc la Bruxelles, la 13 iulie 2023,

– având în vedere cea de-a 41-a reuniune interparlamentară UE-Japonia, care a avut loc la Strasbourg în perioada 12-13 iulie 2023,

– având în vedere Acordul de parteneriat strategic dintre Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Japonia, pe de altă parte[1],

– având în vedere Acordul dintre Uniunea Europeană și Japonia pentru un parteneriat economic[2], în vigoare din februarie 2019,

– având în vedere documentul intitulat „Către o alianță verde pentru protecția mediului, stoparea schimbărilor climatice și realizarea unei creșteri ecologice”, adoptat la summitul UE-Japonia din 27 mai 2021,

– având în vedere Busola strategică pentru securitate și apărare, aprobată de Consiliu la 21 martie 2022,

– având în vedere documentul de strategie intitulat „Viziune comună, acțiuni comune: O Europă mai puternică – O strategie globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene” din iunie 2016,

– având în vedere comunicarea comună adresată Parlamentului European și Consiliului intitulată „Strategia UE pentru cooperare în regiunea indo-pacifică” din 16 septembrie 2021 (JOIN(2021)0024) și strategiile privind regiunea indo-pacifică adoptate de mai multe state membre ale UE,

– având în vedere comunicarea comună adresată la 1 decembrie 2021 Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic și Social European, Comitetului Regiunilor și Băncii Europene de Investiții intitulată „Global Gateway” (JOIN(2021)0030),

– având în vedere Parteneriatul privind conectivitatea durabilă și infrastructura de calitate dintre Uniunea Europeană și Japonia, semnat la Bruxelles la 27 septembrie 2019 în cadrul primului Forum Europa Connectivity,

[1] JO L 216, 24.8.2018, p. 4.
[2] JO L 330, 27.12.2018, p. 3

– având în vedere comunicarea comună din 20 iunie 2023 adresată Parlamentului European, Consiliului European și Consiliului intitulată „Strategia europeană de securitate economică” (JOIN(2023)0020),

– având în vedere Memorandumul de cooperare UE-Japonia privind semiconductorii și Memorandumul de cooperare pentru sprijinirea conectivității prin cablu submarin sigure și reziliente, semnat la 3 iulie 2023 în cadrul primei reuniuni a Consiliului de parteneriat digital Japonia-UE,

– având în vedere Acordul administrativ UE-Japonia privind cooperarea în lanțurile de aprovizionare cu materii prime critice, încheiat la 6 iulie 2023,

– având în vedere Memorandumul de cooperare privind hidrogenul semnat de Comisie și de Japonia la 2 decembrie 2022,

– având în vedere comunicarea comună adresată Parlamentului European și Consiliului privind actualizarea Strategiei Uniunii Europene în materie de securitate maritimă și a planului de acțiune al acesteia, „O strategie îmbunătățită a UE în materie de securitate maritimă pentru amenințări maritime aflate în continuă evoluție”, din 10 martie 2023 (JOIN(2023)0008),

– având în vedere decizia Consiliului (UE) 2023/362 din 14 februarie 2023 privind semnarea, în numele Uniunii, a Acordului dintre Uniunea Europeană și Japonia privind anumite dispoziții ale acordurilor dintre statele membre ale Uniunii Europene și Japonia privind serviciile aeriene[3],

– având în vedere Acordul administrativ dintre EUNAVFOR ATALANTA și Forțele japoneze de desfășurare la suprafață pentru combaterea pirateriei, semnat la 15 martie 2023,

– având în vedere Acordul-cadru de cercetare pentru cooperare în domeniul previziunii dintre Centrul Comun de Cercetare (JRC) și Institutul Național pentru Politici Științifice și Tehnologice (NISTEP), semnat la 13 iulie 2023,

– având în vedere principiile comerțului digital adoptate în cadrul celui de-al treilea dialog economic la nivel înalt dintre UE și Japonia, care a avut loc la 27 iunie 2023,

– având în vedere Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1453 al Comisiei din 13 iulie 2023 de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/1533 de impunere a unor condiții speciale de reglementare a importurilor de hrană pentru animale și produse alimentare originare sau expediate din Japonia, în urma accidentului de la centrala nucleară din Fukushima[4],

– având în vedere noul plan al Japoniei pentru o regiune indo-pacifică liberă și deschisă („Viitorul regiunii indo-pacifice”) anunțat în martie 2023,

[3] JO L 50, 17.2.2023, p. 1.
[4] JO L 179, 14.7.2023, p. 90.

– având în vedere strategiile de securitate ale Japoniei, actualizate în decembrie 2022 (Strategia națională de securitate, Strategia națională de apărare, programul de consolidare a apărării),

– având în vedere Planul global de pace de la Hiroshima,

– având în vedere principiile G20 pentru investiții în infrastructuri de calitate, care includ priorități de deschidere, transparență, eficiență economică și sustenabilitate a datoriei,

– având în vedere îndrumările operaționale ale G20 privind finanțarea sustenabilă,

– având în vedere Convenția privind combaterea mituirii funcționarilor publici străini în tranzacțiile comerciale internaționale a Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE),

– având în vedere Orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale privind conduita responsabilă în afaceri,

– având în vedere Parteneriatul G7 pentru infrastructură și investiții globale,

– având în vedere Declarația comună privind o nouă eră a parteneriatului trilateral din 18 august 2023, convenită de Japonia, Republica Coreea și Statele Unite la summitul trilateral al liderilor desfășurat la Camp David,

– având în vedere raportul din 25 noiembrie 2020 intitulat „NATO 2030: Uniți pentru o nouă eră” întocmit de Grupul de reflecție numit de secretarul general al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (NATO),

– având în vedere Carta Organizației Națiunilor Unite,

– având în vedere Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării (UNCLOS), încheiată la 10 decembrie 1982 și în vigoare începând cu data de 16 noiembrie 1994,

– având în vedere Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare,

– având în vedere rezoluția Adunării Generale a ONU referitoare la agresiunea împotriva Ucrainei, adoptată la 2 martie 2022,

– având în vedere Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC) și Acordul de la Paris, care a intrat în vigoare la 4 noiembrie 2016,

– având în vedere rezoluția Parlamentului European din 17 aprilie 2014 conținând recomandarea Parlamentului European adresată Consiliului, Comisiei și Serviciului European de Acțiune Externă privind negocierile pentru un acord de parteneriat strategic UE-Japonia[5] (APS),

– având în vedere rezoluția Parlamentului European din 13 decembrie 2018 referitoare la protecția adecvată a datelor cu caracter personal asigurată de Japonia[6],

[5] JO C 443, 22.12.2017, p. 49.
[6] JO C 388, 13.11.2020, p. 150.

– având în vedere rezoluția Parlamentului European din 8 iulie 2020 referitoare la răpirile internaționale și pe plan intern de către unul dintre părinți ale copiilor din UE în Japonia[7],

– având în vedere rezoluția Parlamentului European din 26 noiembrie 2020 referitoare la analiza politicii comerciale a UE[8],

– având în vedere rezoluția Parlamentului European din 21 ianuarie 2021 referitoare la conectivitate și relațiile UE-Asia[9],

– având în vedere rezoluția Parlamentului European din 7 iunie 2022 referitoare la UE și provocările la adresa securității din regiunea indo-pacifică[10],

– având în vedere rezoluția Parlamentului European din 18 ianuarie 2023 referitoare la punerea în aplicare a politicii externe și de securitate comune – raportul anual pe 2022[11],

– având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere avizul Comisiei pentru comerț internațional,

– având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri externe (A9-0000/2023),

A. întrucât UE și Japonia vor sărbători 50 de ani de relații diplomatice în 2024;

B. întrucât Japonia este cel mai apropiat partener strategic al UE în regiunea indo-pacifică; întrucât ambele părți au în comun o gamă foarte largă de valori și obiective;

C. întrucât este extrem de important ca UE să coopereze cu Japonia, având în vedere ponderea economică, demografică și politică tot mai mare a regiunii indo-pacifice și poziția sa strategică geopolitică și geoeconomică;

D. întrucât UE și Japonia urmăresc pacea și stabilitatea în întreaga regiune indo-pacifică, în special prin promovarea respectării UNCLOS de către toate țările; întrucât Japonia este un apărător important al ordinii internaționale bazate pe norme în regiune;

E. întrucât Japonia a adoptat noi strategii naționale de securitate și apărare în decembrie 2022;

F. întrucât atât UE, cât și Japonia și-au exprimat sprijinul pentru Ucraina și opoziția lor față de războiul de agresiune brutal, neprovocat și ilegal al Rusiei;

G. întrucât atât UE cât și Japonia s-au angajat să atingă neutralitatea climatică până în 2050;

H. întrucât UE și Japonia s-au angajat să sprijine legături de conectivitate securizate și sustenabile;

---

[7] JO C 371, 15.9.2021, p. 2.
[8] JO C 425, 20.10.2021, p. 155.
[9] JO C 456, 10.11.2021, p. 117.
[10] JO C 493, 27.12.2022, p. 32.
[11] JO C 214, 16.6.2023, p. 26.

I. întrucât cooperarea în chestiuni științifice, societale, culturale și politice și schimbul reciproc de experiență pot întări parteneriatul și pot aduce rezultate pentru cetățenii ambelor părți;

J. întrucât Parteneriatul digital Japonia-UE a fost lansat în cadrul summitului UE-Japonia care a avut loc la Tokyo la 12 mai 2022;

K. întrucât cel de-al doilea Forum ministerial indo-pacific al UE a avut loc la Stockholm la 13 mai 2023;

L. întrucât cel de al 49-lea summit al G7 a avut loc la Hiroshima în perioada 19-21 mai 2023;

M. întrucât Japonia participă la Dialogul cvadrilateral privind securitatea (Quad);

1. evidențiază faptul că relația UE-Japonia este între parteneri care împărtășesc în mod excepțional aceeași viziune, construită pe o bază solidă de valori comune, democrație, obiective comune și interese reciproc compatibile, ceea ce face din Japonia unul dintre cei mai importanți și de încredere parteneri ai UE la nivel mondial; subliniază în mod ferm interesul UE de a aprofunda și a extinde acest parteneriat la nivel bilateral și, de asemenea, în contexte plurilaterale și multilaterale; pledează pentru o abordare de tip Echipa Europa în ce privește această relație;

2. recunoaște rolul fundamental al acordului de parteneriat economic UE-Japonia și al APS UE-Japonia în cadrul relației; îndeamnă celelalte trei state membre ale UE care nu au făcut încă acest lucru să ratifice APS; solicită punerea în aplicare pe deplin a ambelor acorduri; salută dezvoltarea unei rețele din ce în ce mai dense de dialoguri bilaterale, consultări, memorandumuri și acorduri, având în centru summitul anual UE-Japonia; salută, de asemenea, relațiile tot mai strânse dintre Japonia și fiecare stat membru al UE;

3. salută activitatea președinției japoneze a G7 din 2023 și excelenta cooperare generală din cadrul G7; subliniază că UE trebuie, de asemenea, să coopereze îndeaproape cu Japonia în cadrul G20, al ONU și al agențiilor sale specializate, al CCONUSC, al organizațiilor internaționale de standardizare și al instituțiilor financiare și în alte formate internaționale în urmărirea păcii, a drepturilor omului, a prosperității, a statului de drept și a punerii în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă;

4. observă cu interes eforturile Japoniei de a promova o arhitectură stabilă în regiunea indo-pacifică, de exemplu prin participarea sa la Quad, prin colaborarea sa cu statele insulare din Pacific sau prin recentul Acord de la Camp David cu Coreea și SUA; ia act în continuare de preocupările Japoniei cu privire la Coreea de Nord; intenționează să coopereze în permanență cu Japonia pentru a se opune politicilor agresive ale Chinei față de vecinii săi; împărtășește poziția Japoniei potrivit căreia Taiwanul este un partener important și un prieten prețios; împărtășește, de asemenea, importanța deosebită pe care Japonia o acordă Asociației Națiunilor din Asia de Sud-Est (ASEAN); salută faptul că unele noi formate viceministeriale includ și UE (în grupări precum Japonia/Australia/Coreea/UE și Japonia/Coreea/SUA/UE);

5. își exprimă recunoștința pentru sprijinul solid și de neclintit în valoare de 7,6 miliarde USD pe care Japonia îl oferă Ucrainei pentru autoapărarea sa în războiul de agresiune al Rusiei; este de acord cu Japonia că este extrem de important să se promoveze alinierea

tuturor actorilor internaționali care sprijină principiile ONU privind suveranitatea națională și integritatea teritorială împotriva revizionismului imperialist sau a constrângerii hegemonice; exprimă angajamentul clar al UE de a sprijini eforturile de menținere a păcii și stabilității în regiunea indo-pacifică, în special în Marea Chinei de Sud, Marea Chinei de Est și Strâmtoarea Taiwan, precum și de a promova o regiune indo-pacifică liberă și deschisă;

6. dorește să colaboreze cu Japonia în vederea dezvoltării unor relații mai echilibrate cu țările din sudul global; subliniază importanța punerii în aplicare a finanțării necesare a politicii privind schimbările climatice, a comerțului sustenabil și liber și a unei tranziții energetice internaționale echitabile; subliniază importanța inițiativei „Global Gateway” și a Parteneriatului pentru infrastructură și investiții la nivel mondial; salută primele cinci proiecte de conectivitate UE-Japonia și proiectul Far North Fiber;

7. observă schimbarea strategiei de securitate națională a Japoniei; continuă să sprijine angajamentul Japoniei pentru o lume fără arme nucleare; solicită un parteneriat cuprinzător în materie de securitate între UE și Japonia, ca bază pentru consultări consolidate, exerciții comune, activități comune de cercetare și dezvoltare în domeniul apărării și activități comune de planificare pentru situații de urgență în caz de crize periculoase; salută formatele de dialog 2 + 2 ale statelor membre cu Japonia; salută Programul de parteneriat individual cu Japonia al NATO, dar regretă faptul că deschiderea unui birou de legătură NATO în Japonia a fost amânată; propune crearea unui format de dialog privind securitatea UE/NATO/AP4 (Japonia/Coreea/Australia/Noua Zeelandă); încurajează Serviciul European de Acțiune Externă să detașeze un atașat militar la Tokyo; ar saluta negocierea unui acord-cadru de participare UE-Japonia; critică faptul că proiectul „Consolidarea cooperării în materie de securitate în și cu Asia” (ESIWA) nu este foarte însemnat; solicită consolidarea cooperării în domeniul maritim pe baza inițiativei privind rutele maritime critice din Oceanul Indian (CRIMARIO); insistă asupra includerii aspectelor neconvenționale de securitate, cum ar fi dezinformarea, securitatea cibernetică, spațiul și schimbările climatice;

8. împărtășește accentul pus de Japonia pe securitatea economică și salută sprijinul său pentru paradigma de reducere a riscurilor; ia act, în acest context, de Platforma de coordonare a G7 privind constrângerea economică; subliniază însemnătatea deosebită a parteneriatului digital UE-Japonia; apreciază cadrul G7 pentru colaborarea în domeniul standardizării tehnologiilor digitale, cooperarea cu Organizația japoneză pentru metale și securitate energetică (JOGMEC) privind materiile prime critice, dialogul privind politica industrială și procesul IA de la Hiroshima pentru o inteligență artificială responsabilă (IA); regretă reticența Japoniei de a participa la programul Orizont Europa și sprijină Consiliul și Comisia în promovarea acestui obiectiv;

9. regretă faptul că Alianța verde UE-Japonia din 2021 rămâne încă o promisiune în mare parte neîndeplinită; remarcă faptul că Japonia s-a angajat să elibereze apă de la centrala electrică Fukushima numai pe baza standardelor științifice, a transparenței și a supravegherii independente; speră ca Japonia să joace un rol mai proactiv în ceea ce privește pierderile și daunele, precum și finanțarea combaterii schimbărilor climatice, în cadrul celei de a 28-a reuniuni a Conferinței părților la CCONUSC (COP 28);

10. subliniază importanța contactelor interpersonale pentru împărtășirea și compararea experiențelor cu privire la aspecte precum egalitatea între femei și bărbați, o societate în curs de îmbătrânire, noile evoluții culturale sau practicile de muncă; apreciază schimburile parlamentare și dialogul privind drepturile omului, unde putem discuta despre pedeapsa cu moartea în Japonia; propune crearea unui forum al tinerilor lideri UE-Japonia privind parteneriatul global; își reiterează îngrijorarea cu privire la răpirea copiilor de către unul dintre părinți; salută îndrumările guvernului japonez privind respectarea drepturilor omului în lanțurile de aprovizionare responsabile din 2022 și salută eforturile acestuia de a adopta o legislație echivalentă cu Directiva UE privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor în 2024;

11. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate și guvernului Japoniei.